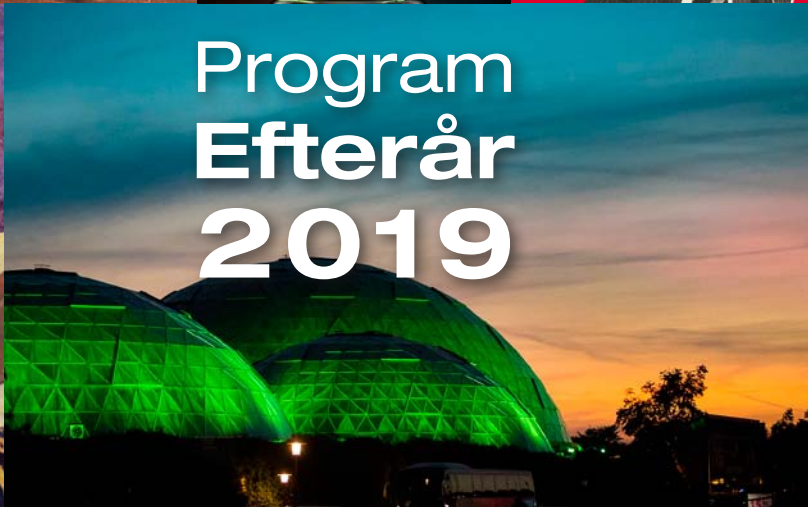

Folkeuniversitetet

Norddjurs
Rougsø
Randers

Program
Efterår
2019

Indhold

- 4** Norddjurs Folkeuniversitet
- 12** Rougsø Folkeuniversitet
- 18** Livestreaming af foredrag i naturvidenskab fra Aarhus Universitet
- 21** Randers Folkeuniversitet
- 33** Arrangører Randers Folkeuniversitet
- 34** Oversigt
- 35** Information og kontakt

Folkeuniversitetet er for alle

Motioner hjernen på folkeuniversitetet. Her er ingen adgangsbe- grænsning eller krav om uddannelse og baggrundsviden. På Folke- universitetet kan du dyrke dine interesser, blive klogere på verden, dig selv og dit arbejde. Har du forslag til foredrag om bestemte emner, er du velkommen til at kontakte os. Se navne på kontaktpersoner side 34.

BIRGIT ÅRSNES

Efterårets tilbud

I programmet kan du se foredrag i Norddjurs, Rougsø og Randers Folkeuniversiteter arrangeret i samarbejde med mange foreninger i lokalområderne.

Offentlige foredrag i Naturvidenskab

De populære foredrag i serien 'Offentlige foredrag i Naturvidenskab' med naturvidenskabelige emner arrangeret af Fakultetet Science and Technology ved Aarhus Universitet fortsætter efterår 2019.

De nyeste opdagelser og erkendelser bliver formidlet af forskere, så alle kan være med. Du kan på et bibliotek, et kulturhus eller et forsamlingshus overalt i Danmark - blot der er internetforbindelse, projektor og storskærm - overvære foredraget samt stille spørgsmål til forelæseren på sms.

I efteråret 2019 bliver alle syv foredrag livestreamet direkte fra Søauditoriet i Aarhus til Grenaa Gymnasium, Randers og Langå Biblioteker. Tre af dem livestreames til Ørsted Biograf. Hør om: Rumkrydstogt ud i solsystemet, Snedige bakterier, Viden om vand, Mennesker i klimaets brændpunkter, Hvordan is og vand dannede Danmark, Forædling af mennesket og Luften vi indånder. Læs mere side 18 - 20.

YVONNE HOLM KARNØE

PETER STAUGAARD

Forskningen ud til befolkningen

Folkeuniversitetet er en ikke-kommerciel organisation, der arrangerer forelæsninger om videnskabens teorier, metoder og resultater med foredragsholdere, der brænder for deres fag og som har lyst til at udbrede kendskabet til det.

Få ny viden og inspiration

Derfor "få åbnet døren" til nye erkendelser og ny viden eller få opdateret din viden om fortid og nutid indenfor mange fagområder. Programmet udgives med støtte fra Norddjurs og Randers Kommuner. Se mere på hjemmesiderne.

Velkommen og god fornøjelse!

Birgit Årsnes, Norddjurs Folkeuniversitet – www.norddjurs-folkeuni.dk

Yvonne Holm Karnøe, Rougsø Folkeuniversitet – www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Peter Staugaard, Randers Folkeuniversitet – www.randersfolkeuni.dk

Randers Kommune

Sorte huller i universet

Sorte huller er de mest dramatiske og mærkelige objekter i vores univers. Det er masser, der er så tunge, at selv lyset ikke kan undslippe deres tyngde. De blev forudsagt af Einsteins banebrydende relativitetsteori i 1915, og siden da er der gået næsten 100 år før det i april i år lykkedes astronomerne at tage et billede af et sort hul.

- Underviser** Peter Ditlevsen, ph.d, dr.scient, lektor ved Niels Bohr Institutet
Tid Lørdag d. 3. august kl. 17.00
Pris 50 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter købes ved indgangen
Sted Anholt Forsamlingshus, Ørkenvej 2, 8592 Anholt
 Arrangeres i samarbejde med Anholt Kulturforening af 1995
 Læs mere på www.anholt@langtude.com

Ovartaci – en fri fugl og en fandens fantast

Ovartaci skabte fantastiske og indiskutable værker i løbet af sit 91 år lange liv – 56 af årene som patient på psykiatrisk hospital. Her gav arbejdet med kunsten, troen og hans stædige og/eller passionerede tilgang til udvalgte projekter i hans liv en anden form for frihed. Han vidste, at en stor del af vejen til et bedre psykisk velbefindende gik gennem kunsten, håndværket og det at skabe.

- Underviser** Mia Lejsted, museumsleder, cand.mag. i kunsthistorie og informationsvidenskab
Tid Onsdag d. 28. august kl. 19.00
Pris 100 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Baunhøj Mølle, Baunehøjvej 31, 8500 Grenaa
 Arrangeres i samarbejde med Grenaa Kunst- og Musikforening

En familiekronike – når virkeligheden overgår fiktionen

Om skæbne, kærlighed, død – og om børn der bliver givet bort. Men også en fortælling om slægtsgården, om humor og om at stå fast i gummiskoene og holde begge ben på jorden.

Kort sagt: en fortælling om livet gennem flere generationer vævet sammen med Danmarkshistorien og samfundsudviklingen.

Underviser Dagmar Brendstrup, journalist, foredragsholder mm.

Tid Tirsdag d. 3. september kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding Ingen. Billetter købes ved indgangen

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokallhistorisk Forening for Djursland

Paul Gauguin på Tahiti – drømme, digte og dæmoni

Da den franske kunstner Paul Gauguin rejste til Tahiti i slutningen af 1800-tallet, håbede han på at finde et uberørt Paradis, der endnu ikke var besudlet af Europas kapitalisme, industrialisering og fattigdom. I sine malerier og dagbøger reflekterede han over sit møde med øen og dens eksotiske kvinder – og det Paradis, han ikke mødte i virkeligheden, skabte han selv i sin kunst.

Underviser Helle Børsen Rosholm, kunsthistoriker

Tid Mandag d. 9. september kl. 19.00

Pris 30 kr.

Tilmelding Billetter kan købes ved indgangen eller via www.norddjursbib.dk

Sted Ørum Aktivcenter, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs

Arrangeres i samarbejde med Nørre Djurs Kunstforening og Ørum Bibliotek

Foretagsomhed i hverdagen

Hvad skaber det foretagsomme menneske? Gennem 10 års forskning i foretagsomhedsadfærd præsenteres skubmetoden som er 6 strategier til at sikre foretagsomhed. Foretagsomhed er evnen til at gå fra tanke til handling og skabe værdi for sig selv og andre. Skubmetoden kan hjælpe en selv og hjælpe professionelle til at undgå hjælpeløshed og i stedet sikre fokus på opnåelige succeser.

- Underviser** Anne Kirketerp Linstad, psykolog, ph.d, fri forsker og foretagsomhedsekspert
Tid Onsdag d. 25. september kl. 19.00
Pris 100 kr. inkl. kaffe og kage
Tilmelding på www.norrdjurs-folkeuni.dk eller billet kan købes ved indgangen
Sted Kystvejens Hotel og Konferencenter, Kystvejen 26, 8500 Grenaa
 Arrangeres i samarbejde med Grenaa-Djurs Rotary

Christian IV – en europæisk statsmand

Ingen dansk konge står så stærkt i eftertidens bevidsthed som Christian IV. Det skyldes dels hans mange bygninger, men også de henvend 3000 breve, vi har bevaret fra hans hånd, der afslører både stærke og svage sider, men frem for alt en særpræget personlighed. Hans liv blev et drama, der for altid ændrede Danmarkshistorien. I foredraget giver Steffen Heiberg en karakteristisk af en mærkelig og spændende personlighed.

- Underviser** Steffen Heiberg, historiker, forskningschef ved Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
Tid Tirsdag d. 1. oktober kl. 19.00
Pris 50 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter købes ved indgangen
Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa
 Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Djursland

På Guds vegne. Radikalisering og terrorisme i vor tid

Terror, ekstremisme og radikalisering er blevet dagligdag over hele kloden anno 2019. Hvordan er det kommet så vidt, og hvad ligger bag? I mit foredrag vil jeg bl.a. argumentere for, at radikaliseringen er forbundet med globaliseringen, og at de radikaliserede grupper alle opfatter sig selv som ofre.

Underviser Ole Bjørn Petersen, cand.mag. et art i historie, religion og filosofi

Tid Onsdag d. 2. oktober kl. 19.00

Pris 50 kr.

Tilmelding på www.norrdjurs-folkeuni.dk. Billetter kan også købes ved indgangen

Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Soroptmist International Grenaa

Forfatterens atelier: Impressionismen i Marcel Prousts værk

I Marcel Prousts monstrøse romanværk På sporet af den tabte tid (1913-1927) drømmer fortælleren om selv at blive forfatter en dag, men før han når så vidt, skal han møde adskillige kunstnerskikkelser, der leder ham på den rette, kunstneriske vej i livet. Foredraget introducerer centrale temaer i På sporet og undersøger forbindelserne mellem billedkunst og litteratur.

Underviser Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie

Tid Mandag d. 7. oktober kl. 19.00

Pris 30 kr.

Tilmelding Billetter kan købes ved indgangen eller via www.norrdjursbib.dk

Sted Ørum Aktivcenter, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs

Arrangeres i samarbejde med Nørre Djurs Kunstforening og Ørum Bibliotek

Naturvidenskabelige foredrag

Grenaa Gymnasium tilbyder en række streamede naturvidenskabelige foredrag fra Århus Universitet. Læs mere side 18-20

Tirsdag d. 08.10. kl. 19.00: På rumkrydstogt ud i Solsystemet

Tirsdag d. 22.10. kl. 19.00: Snedige bakterier

Tirsdag d. 29.10. kl. 19.00: Viden om vand

Tirsdag d. 05.11. kl. 19.00: Mennesker i klimaets brændpunkter

Tirsdag d. 12.11. kl. 19.00: Hvordan is og vand dannede Danmark

Tirsdag d. 19.11. kl. 19.00: Forædling af mennesket – før og nu

Tirsdag d. 26.11. kl. 19.00: Luften vi indånder

Mindfulness: kan mental sundhed og livskvalitet trænes?

I vores moderne tilværelse har vi fart på, og vi skal helst have succes på alle områder. Derfor bliver mange mennesker stressede, angst og deprimerede. Men vi kan selv gøre noget for at imødegå stress og give mere plads til det, der er godt for os. I foredraget ser vi nærmere på mindfulness: hvor kommer det fra og hvordan bruges det i dag? Der bliver lejlighed til at prøve en enkelt øvelse og til at diskutere, om den form for træning kan give os bedre trivsel og livskvalitet.

- Underviser** Niels Viggo Hansen, filosof og fysiker, ph.d., sundhedsforsker ved Dansk Center for Mindfulness
- Tid** Onsdag d. 9. oktober kl. 19.00
- Pris** 50 kr. inkl. kaffe i pausen
- Tilmelding** Til kaihansen@djurs.net eller tlf. 2445 2108
Senest fredag d. 4. oktober
- Sted** Åstruphallens cafeteria, Mellemstrupvej 21, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Åstrup Idrætsforening

Det danske måltid i 15.000 år

Et foredrag som kommer bag om måltidets kulturhistorie i Danmark – råvarerne, tilberedningen og serveringen gennem tiderne. Vi skal i køkkenet, haven, på marken og selvfølgelig skal vi have et kig på de ældste danske kogeøger.

Bettina Buhl arbejder med forskning og formidling af dansk madhistorie i MADENS HUS på Det Grønne Museum.

- Underviser** Bettina Buhl, cand.mag., museumsinspektør Det Grønne Museum
- Tid** Tirsdag d. 5. november kl. 19.00
- Pris** 50 kr.
- Tilmelding** Ingen. Billetter købes ved indgangen
- Sted** Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Djursland

Hvor er sundhedsvæsenet på vej hen?

Med debatten om en mulig sundhedsreform i foråret 2019 kom Det Nære Sundhedsvæsen (de praktiserende læger og kommunerne) i centrum som en del af løsningen på ældreudfordringen med flere kronikere og multisyge. Hvor meget kan man løfte og er forudsætningerne til stede? Og kan man reelt aflaste sygehusene?

Underviser Kjeld Møller Pedersen, cand.oecon., professor

Tid Onsdag d. 13. november kl. 19.00

Pris 100 kr. inkl. kaffe og kage

Tilmelding På www.norrdjurs-folkeuni.dk eller billet kan købes ved indgangen
Sted Kystvejens Hotel og Conferencecenter, Kystvejen 26, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Grenaa-Djurs Rotary

BAUHAUS – 100 år

Der fortælles om Bauhausskolens historie - med fokus på de mange kunst-håndværkere og designere der var tilknyttet Bauhausbevægelsen, der i nu 100 år har inspireret kunstnere, arkitekter og designere i hele verden. Vi hører om de idéer, der udsprang af bevægelsen med eksempler og punktnedslag i Europa, USA, Japan og Skandinavien. Og danske arkitekter som f.eks. Arne Jacobsen og Mogens Lassen opførte funkisbygninger overalt i Danmark, også i Norddjurs og Grenaa.

Underviser Lars Sand Kirk, arkitekt MAA, lektor

Tid Torsdag d. 31. oktober og torsdag d. 7. november kl. 19.00

Pris 100 kr. for en aften, 150 kr. for begge aftener.

Tilmelding På www.norrdjurs-folkeuni.dk. Billetter kan også købes ved indgangen
Sted Kulturhuset Pavillon, Kærvej 11, 8500 Grenaa

Arrangeres i samarbejde med Bygnings- og Landskabskultur i Norddjurs

Om at skrive dagbog

Franz Kafka, Virginia Woolf, Sylvia Plath og mange andre kendte forfattere skrev dagbog. I denne workshop får du et litteraturhistorisk perspektiv på, hvordan udvalgte forfattere brugte dagbogsgenren til at forstå den verden, de var en del af. Du får også praktiske råd til, hvordan du selv kommer i gang med at skrive dagbog. Alle er velkomne, uanset alder og erfaring med skrivning.

- Underviser** Jacob Ulrich, cand.mag. i litteraturhistorie
- Tid** Mandag d. 18. november kl. 19.00 på Ørum Bibliotek eller
Onsdag d. 20. november kl. 19.00 på Auning Bibliotek
- Pris** 100 kr. for begge foredrag med Jacob Ulrich og Pernille Nielsen i enten Ørum eller Auning
- Tilmelding** Billetter kan købes via www.norrdjursbib.dk
- Sted** Ørum Bibliotek, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs
Auning Bibliotek, Torvegade 1A, 8963 Auning
Arrangeres i samarbejde med Ørum Bibliotek og Auning Bibliotek

Om at skrive på livets kompostbunke

Mange forfattere bruger deres eget liv som afsæt for karakterer, begivenheder og steder i fiktive romaner. I denne workshop får du redskaber og idéer til, hvordan du kan omdanne dine egne erindringer og oplevelser til skønlitterære tekster. Vi laver skrivøvelser, hvor du får konkrete værktøjer til at komme i gang med at bearbejde dine erindringer. Alle er velkomne, uanset alder og erfaring med at skrive.

- Underviser** Pernille Nielsen, communication designer
- Tid** Mandag d. 25. november kl. 19.00 på Ørum Bibliotek eller
Onsdag d. 27. november kl. 19.00 på Auning Bibliotek
- Pris** 100 kr. for begge foredrag med Jacob Ulrich og Pernille Nielsen i enten Ørum eller Auning
- Tilmelding** Billetter kan købes via www.norrdjursbib.dk
- Sted** Ørum Bibliotek, Skolebakken 43, 8586 Ørum Djurs
Auning Bibliotek, Torvegade 1A, 8963 Auning
Arrangeres i samarbejde med Ørum Bibliotek og Auning Bibliotek

Regelbau – tyske bunkere i dansk tjeneste

Foredraget handler om det danske forsvars store arbejde med at indarbejde tyske anlæg fra 2. verdenskrig i en ny forsvarsplan. Nu vendt mod Sovjet. Det var et stort arbejde med at flytte materiel rundt i landet og med at restaurere ødelagte bunkers. Foredraget er baseret på Rasmus Wichmanns arbejde på Koldkrigsmuseum Stevnstfort, samt med Radarbunker Thyborøn.

- Underviser** Rasmus Wichmann, cand.mag. i historie
Tid Tirsdag d. 3. december kl. 19.00
Pris 50 kr.
Tilmelding Ingen. Billetter købes ved indgangen
Sted Kulturhuset Pavillonen, Kærvej 11, 8500 Grenaa
Arrangeres i samarbejde med Djurslands Museumsforening samt Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Djursland

Storsvindlere, mordere og forbyrderbander

Danmark var i 1930'erne i centrum for en række illegale kommunistiske aktiviteter, der på dansk grund omfattede sabotage og mord – det såkaldte syremord på Amager. Plads i foredraget får også pengeskabstyven Julius Framlev, kaldet "Det borende X", og den forhenværende justitsminister P.A. Alberti, som gik over i Danmarkshistorien, som en af vore allerstørste svindlere.

Andre forbrydelser og forbrydere, som har fået plads er "Champagneskræderen", som gjorde det i falske 10-kronesedler, Lersøbøllerne, "Olsen Bandens Overmænd", der bl.a. stod bag Tuborg-røveriet, og Belvedere-mordet samt "Edderkoppen". Henning Frandsen er historiker (B.A.) fra Aarhus Universitet og en fremragende historiefortæller. Han begyndte at holde foredrag i 2017 og gør det i dag sideløbende med at bijobbe som journalist. Der er lagt op til en spændende og underholdende søndag eftermiddag.

Underviser

Tid Henning Frandsen, historiker, journalist, Aarup

Pris Søndag den 29. september kl. 14–16

Tilmelding 70 kr.

www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ørsted Bibliotek, tlf. 86 48 85 48

Sted Auning Bibliotek, tlf. 89 59 43 00

Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Hvad sker der i Centraleuropa? Populisme, nationalism og 'illiberal demokrati' i Polen, Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn

Indtil for få år siden fremstod de fire såkaldte Visegrad-lande (Polen, Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn) som mønstereksempler på en vellykket overgang fra kommunisme til konsoliderede demokratiske retsstat. De fire lande blev medlemmer af EU i 2004, hvilket syntes at fuldende deres politiske og økonomiske integration i et større europæisk fællesskab.

Siden 2010 har Ungarn under Viktor Orbáns ledelse imidlertid slået ind på en kurs, som åbenlyst udfordrer de liberale værdier og principper, EU hidtil har bekendt sig til. I 2015 fulgte Polen trop, da en ny regering angreb de polske domstoles og offentlige mediers uafhængighed. I hele regionen har en voldsom modstand mod EU's planer fra 2015 om at dele flygtningebyrden i Europa solidarisk givet vind i sejlene til populistiske og fremmedfjendske partier, hvilket har fået nogle vestlige kommentatorer til at betvivle, om demokratiet for alvor har slået rod i de lande, vi før 1989 kaldte Østeuropa. Foredraget vil forsøge at rede trådene ud og forklare, hvad der foregår, og hvad der er på spil for regionen og for EU, der med EU-valgresultatet cementerer udviklingen i de fire centraleuropæiske lande.

Underviser

Tid Peter Bugge, lektor, ph.d., Centraleuropastudier, Aarhus Universitet

Pris Onsdag den 9. oktober kl. 19.00

Tilmelding 70 kr. (For deltagere ved foredraget om Jugoslaviens sammenbrud: 50 kr.)

www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ørsted Bibliotek, 86 48 85 48

Sted Auning Bibliotek, 89 59 43 00

Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Generation (gen)etik

Det kan være svært at få armene ned, når vi kan sige goddag til en ny generation – selv om prinsen på den hvide hest ikke er redet forbi, eller det kniber med fertiliteten. Teknologi har nu hjulpet børn til verden i mere end 40 år. Og antallet af børn, der bliver født som såkaldte donorbørn, vil forventelig stige i en tid, hvor sædkvaliteten er dalet kraftigt, gennemsnittet i familieførelsesalderen generelt er øget, og mangfoldige familieformer blomstrer. Ingen børn vælger deres forældre. Så spiller det nogen rolle, hvilke valg forældre, industri og samfund træffer i forplantningsteknologiens tidsalder? Hvad kan vi lære af de hidtidige erfaringer og af de første generationer af donorbørn? Hvordan navigerer vi gen(etisk) mest forsvarligt i fremtiden? Om teknologi og gen(etik), trivsel og tabuer, arv og miljø, følelser og familiebånd.

- Underviser** Lotte Printz, journalist og foredragsholder, Liv i Historien, Aarhus
Tid Onsdag den 9. oktober kl. 19.00
Pris Gratis
Tilmelding Ingen
Sted Holbæk Sognegård, Holbækvej, 8950 Ørsted
Arrangeres i samarbejde med Rougsø Nord Menighedsråd

Statsminister i en vild tid Anker Jørgensens tid 1972-1982

Da Anker Jørgensen meget dramatisk blev udnævnt til statsminister efter EF-stemningen 2. oktober 1972, vidste han næppe, at hans udfordringer skulle blive så store, som tilfældet blev. 1970'erne blev en vild tid, som kan beskrives som et sammenstød mellem de oprørske 68'ere og de konservative 80'ere. Det var en tid med strejker, kultursammenstød og politiske oprør, men også med natlige kriseforlig og samarbejde henover midten, som man så det, da Socialdemokratiet og Venstre gik i regering sammen i 1978. Det var en tid med oliekriser og jordskredsvalg, som fuldstændig forandrede det danske parlamentariske system. Ved det såkaldte jordskredsvalg i 1973 blev Folketingets partier med et slag fordoblet fra 5 til 10. Anker Jørgensen, der var statsminister i 9 af de 10 år fra 1972 til 1982, havde med andre ord hænderne fulde. I denne forelæsning vil Thorsten Borring Olesen, professor og forfatter til bogen "Anker Jørgensens tid 1972-1982" (GAD 2017) sætte lup på opbruddet i de oprørske 1970'ere, hvor Anker Jørgensen baksede med at holde Danmark på sporet og væk fra afgrunden.

- Underviser** Thorsten Borring Olesen, professor, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet
Tid Onsdag den 30. oktober kl. 19.00
Pris 70 kr.
Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk
Ørsted Bibliotek, 86 48 85 48
Auning Bibliotek, 89 59 43 00
Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

FÆLLESSPISNING OG FOREDRAG

Hvad har formet dig? Om flere generationers livshistorier

Sammen med Voer Beboerforening indleder vi aftenen med festlig fællesspisning og lader på den måde op til foredraget.

En livshistorie er et menneskes personlige fortælling af fortid og nutid, der også peger ud i fremtiden. Når vi mennesker fortæller livshistorier, fremhæver og udvælger vi vigtige begivenheder og epoker fra vores liv. Og vi reflekterer over, hvordan begivenhederne på både godt og ondt har været med til at forme os til dem, vi er i dag. På den måde hænger vores livshistorie og identitet tæt sammen. Men vi er ikke kun påvirket af vores personlige livsbegivenheder, viser ny forskning. Faktisk har såkaldte intergenerationale fortællinger fra fx vores forældres og bedsteforældres liv også stor betydning for hvem, vi er. Bliv klogere på, hvordan og hvorfor intergenerationale livshistorier har betydning for såvel vores identitet som vores velvære.

Underviser Majse Lind, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

Tid Fredag den 1. november.

Spisningen begynder kl. 18.00 og foredraget forventes at starte kl. 19.30

Pris Spisning + foredrag: 100 kr. Foredrag alene: 50 kr.

Tilmelding Senest mandag den 28. oktober til mail: k.lodahl@gmail.com,

Voer@primanet.dk eller på tlf. til 53 83 13 84

Sted Voer Forsamlingshus, Voer Færgevej, Voer, 8950 Ørsted

Fra Fliegerhorst Tirstrup til Aarhus Airport

I 1943 begyndte der at cirkulere rygter om, at tyskerne ville bygge en flyveplads ved Tirstrup, og i slutningen af året kom der konkrete oplysninger på bordet. Hele området mellem Stabrand, Karup/Mårup og Feldballe skulle inddrages til flyveplads. Det skabte voldsomt røre i lokalbefolkningen, da det medførte at store skovområder skulle fældes, huse og gårde blev beslaglagt og folk blev tvangsflyttet fra deres ejendomme.

Hør lokalhistorikeren Vilfred Friberg Hansen fortælle om de voldsomme begivenheder, om de senere flygtningelejre og om flyvepladsens forvandling til dansk militær lufthavn og senere til den internationale lufthavn Aarhus Airport, som Norddjurs kommune er medejer af.

Underviser Vilfred Friberg Hansen, cand. mag., historiker, tidl. borgmester, Rønede

Tid Onsdag den 6. november kl. 19.00

Pris 70 kr.

Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ørsted Bibliotek, 86 48 85 48

Auning Bibliotek, 89 59 43 00

Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

I anledning af 100-året for Sønderjyllands genforening med Danmark

En dansk-tysk byttehandel: Sønderjylland i bytte for De Vestindiske Øer. Det kan i dag lyde som lidt af en røverhistorie. Ikke desto mindre mente flere danske politikere i tiden efter 1864, at en byttehandel, hvor Danmark fik Sønderjylland retur mod at afstå De Vestindiske Øer til Tyskland, var en mulig løsning på det sønderjyske spørgsmål. Flere forskellige statsministre fra Bluhme i 1864 til I.C. Christensen i 1906 bragte emnet på banen og på mange måder forekom en byttehandel da også som en nærliggende løsning. Danmark ville genvinde det tabte Sønderjylland samtidig med at man kom af med en koloni, som drænede statskassen, mens tyskerne kunne sikre sig nogle attraktive flådestøttesteder i Caribien. I dette foredrag fortælles historien om de danske forsøg på at udnytte De Vestindiske Øer som et bytteobjekt og om dette var et seriøst alternativ til at sælge øerne til USA.

Underviser Klaus Tolstrup Petersen, Historiker, Den Slesvigske Samling,
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Flensborg

Tid Tirsdag den 12. november kl. 19.00

Pris 25 kr.

Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ørsted Bibliotek, tlf. 86 48 85 48

Auning Bibliotek, tlf. 89 59 43 00

Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Arrangeret i et samarbejde med Grønseforeningen for Rougsø og Sønderhald.

Hvad er det der foregår i Tyrkiet?

Med udgangspunkt i sin bog "Tyrkiet - Fra Atatürk til Erdogan" fører journalisten Deniz Serinci os gennem Tyrkiets moderne historie fra oprettelsen af republikken i 1923 til dagens Tyrkiet under Erdogan. Undervejs vil han blandt andet dykke ned i kemalismens opståen, sharialovens afskaffelse, sekularismen, de mange militærkup og spændingerne mellem land og by. Desuden vil han belyse den kurdiske konflikt, ønsket om at blive en del af EU trods Erdogans næsten foragtelige syn på EU-landene, islams mere og mere fremtrædende rolle og landets varmere forhold til de andre lande i Mellemøsten. Kort sagt hvad sker der i Tyrkiet, det land, der indtil for nylig var i top tre af danskernes feriemål? Hvor er det på vej hen?

Deniz Serinci beskriver jævnlige tyrkiske forhold i dansk tv, radio og aviser.

Underviser Deniz Serinci, journalist, København

Tid Torsdag den 28. november kl. 19.00

Pris 70 kr.

Tilmelding www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ørsted Bibliotek, 86 48 85 48

Auning Bibliotek, 89 59 43 00

Sted Ørsted Bibliotek, Rougsøvej 73b, 8950 Ørsted

Fra Statsfængslet i Horsens til Det Grønne Museum på Gl. Estrup

Anne Bjerrekær tiltrådte den 1. januar 2018 som ny direktør på Det Grønne Museum. Museet er en fusion af Dansk Landbrugsmuseum og Dansk Jagt- og Skovmuseum, der tidligere lå i Hørsholm. Museet er det eneste statslige museum uden for København og er placeret i de smukke avlsbygninger på Gl. Estrup. I 15 år var Anne Bjerrekær leder af Horsens Museum og har blandt andet stået i front for udviklingen af det nu internationalt prisbelønnede Fængselsmuseum. I dette foredrag tager hun os med på en rejse fra en meget lukket verden til de tanker, der ligger bag Det Grønne Museum. Vi får også et indblik i de helt nye 3000 m² store udstillinger, museet pt. arbejder på.

Underviser	Anne Bjerrekær, museumsdirektør, Gl. Estrup
Tid	Tirsdag den 7. januar kl. 19.00
Pris	60 kr. incl. kaffebord
Tilmelding	Ingen
Sted	Auning Sognehus, Kirkevej 1, 8963 Auning Arrangeres i samarbejde med Aktuelle Aftner, Auning

STREAMING AF NATURVIDENSKABELIGE FOREDRAG
i samarbejde med Ørsted Biograf. Ingen tilmelding – gratis adgang
Læs mere side 18-20

Snedige bakterier

Tirsdag den 22. oktober kl. 18.45-21.00 (Ørsted Biograf)

Viden om vand

Tirsdag den 29. oktober kl. 18.45-21.00 (Ørsted Biograf)

Mennesker i klimaets brændpunkter

Tirsdag den 5. november kl. 18.45-21.00 (Ørsted Biograf)

Forædling af mennesket – før og nu

Tirsdag den 19. november kl. 18.45-21.00 (Ørsted Biograf)

Litteratur – Sæt pris på ordene...

Fire nordiske forfattere, der har det til fælles, at de alle har modtaget Nordisk Råds litteraturpris. Vi vil også sætte pris på deres ord og formidlings-evne ved at læse og gennemgå fire af deres romaner.

"Fuglene", Terje Vesaas (1957)

Mattis bor med sin søster, Hege, på et lille sted nær skov og sø. Usikker som han er på sine oplevelser, skal han hele tiden konfrontere Hege med sin tågetale. Han tager varsler efter fuglene og deres adfærd. Arbejdet som færgemand bliver skæbnesvangert for Mattis. Mødet med to unge piger bringer ham langvarig lykke, hvorimod besøget af en skovhugger truer hans fortsatte eksistens. Som læser følger man Mattis, hans både dybsindige og overfladiske tanker, og man kommer helt ind til kernen i det at være et menneske.

"Kaptajn Nemos bibliotek", Per Olov Enquist (1991)

Romanen handler om to drenge, der bliver forbyttet på en fødegang, hvilket først opdages seks år efter. Drengene bliver byttet tilbage, og fortælleren må forlade det grønne paradisisagtige hus, som han voksede op i og flytte tilbage til sine rigtige forældre. Modsat flytter den anden dreng, Johannes, ind i det grønne hus og får samtidig en plejesøster, Eeva-Lisa. Fortælleren oplever tilbagebygningen og de ændrede opvækstbetingelser som et tab, som styrer hans udlægning af historien.

"Bonsai", Kirsten Thorup (2000)

Romanens hovedpersoner er Stefan og Nina. De møder hinanden, da Nina flytter til København med det formål helt at udslette sin provinsoprindelse. Stefan kan med sin kunstneriske indgangsvinkel til livet hjælpe hende på vej, og han har brug for et alibi for at kunne leve dele af sin seksualitet ud i skjul. Stefan er homoseksuel, men nægter at erkende det både overfor sig selv og omverdenen.

"Stiklingen", Audur Ava Olafsdóttir (2007)

Arnþjotur Thorir følger sin drøm om at blive gartner i en af verdens mest berømte klosterhaver. Med sig har han tre stiklinger til en ny rosenort, som det lykkedes hans mor at fremelske trods barske vejrforhold, og et billede af sin datter på 7 måneder, som han uforvarende kom til at avle med 'en slags veninde til en ven'. Men netop som han er kommet godt ind i arbejdet med haven, får han uventet besøg. "Stiklingen" er en livsbekræftende og humoristisk kærlighedshistorie om en ung fars forhold til sit lille barn og om, hvordan et barns eksistens kan sætte andre relationer i perspektiv.

Underviser
Tid
Pris
Tilmelding

Ole Juul, cand. theol., Hadsten
Tirsdagene 14. og 28. januar, 18. februar og 3. marts 2020, kl. 9.00–11.00
300 kr. Der serveres kaffe og rundstykker for 20 kr.
www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Sted

Ørsted Bibliotek, 86 48 85 48
Auning Bibliotek, 89 59 43 00
Genbrugsen, Rougsøvej 122, 8950 Ørsted

Offentlige foredrag i Naturvidenskab

Aarhus Universitet

Foto: Nasa/JPL

På rumkrydstogt ud i Solsystemet

Foredrag ved professor i astrofysik **Hans Kjeldsen**, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet om, hvad den nyeste forskning har lært os om vores Solsystem. Med blandt andet en række rumsonder har vi fået ny viden om vores Solsystems planeter, deres måner og om småplaneter, asteroider og kometer. Rumsonderne har taget betagende billeder og deres målinger afslører fascinerende naturscenerier og verdener som er meget forskellige fra Jordens. Note: Foredraget er en opdateret udgave af et tidligere foredrag i serien.

Tirsdag den 8. oktober

Kl. 18.45 - 21.00 Langå Bibliotek. Tilmelding: www.randersbib.dk. Gratis adgang

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Snedige bakterier

Foredrag ved lektor i mikrobiologi **Rikke Louise Meyer**, Interdisciplinary Nanoscience Center, iNANO og professor i mikrobiologi, **Lars Peter Nielsen**, Center for Elektromikrobiologi, Institut for Bioscience, Aarhus Universitet om, hvor snedige bakterier kan være. Bakterier er ikke bare små encellede kræ, som lever et simpelt liv, hvor de blot hver for sig spiser og deler sig. Bakterier danner samfund som er præget af indbyrdes afhængighed og konkurrence og som har avanceret arbejdsdeling, forsvarsalliancer, elektriske ledningsnet, massekommunikation og tætbefolkede "byer".

Tirsdag den 22. oktober

Kl. 18:45 - 21.00 Ørsted Biograf

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Randers Bibliotek

Kulturhusets sal. Gratis adgang

Tilmelding: www.randersbib.dk.

Foto: Yuri Gorbunov & Nils Risgaard-Petersen

Viden om vand

Foredrag ved professor i fysisk kemi **Søren Rud Keiding**, Institut for Kemi, Aarhus Universitet om verdens vigtigste, mest kendte og på alle måder mest forunderlige molekyle, H₂O. Hør eksempler på den nyeste forskning i vand. Hemmeligheden bag vands mange forunderlige egenskaber ligger ikke i det enkelte vandmolekyle, men i samspillet mellem molekylerne. Ultrakorte laserpulser giver os nu en ny og bedre indsigt i hvordan molekylerne i vand spiller sammen og om vands forunderlige egenskaber.

Tirsdag 29. oktober

Kl. 18:45 - 21.00 Ørsted Biograf

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Randers Bibliotek, Kulturhusets sal

Tilmelding: www.randersbib.dk. Gratis adgang

Foto: Davide Restivo/Wikimedia

Foto: Morten Lau-Nielsen

Mennesker i klimaets brændpunkter

Foredrag ved professor i klimaforandringer **Sebastian H. Mernild**, Nansen Centeret, Bergen og journalisterne **Lars From** og **Klaus Dohm**, Jyllands-Posten.

Tag med to journalister på en opdagelsesrejse Jordan rundt til klimaets brændpunkter hvor stadig mere vildt og uforudsigeligt vejr forandrer levevilkårene for helt almindelige mennesker. Og hør klimaprofessoren fortælle om indianernes, fiskernes, landmændenes og kvægavlernes udfordringer – ude og herhjemme – og om disse forandringer skyldes tilfældigheder, eller om de er en konsekvens af at klimaet forandrer sig. Hvorfor det sker, og hvad det betyder.

Tirsdag den 5. november

Kl. 18:45 - 21.00 Ørsted Biograf

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Randers Bibliotek, Kulturhusets sal

Tilmelding: www.randersbib.dk. Gratis adgang

Hvordan is og vand dannede Danmark

Foredrag ved professor i geofysik **David Lundbek Egholm**, Institut for Geoscience og lektor i geologi **Nicolaj Krog Larsen**, Institut for Geoscience, Aarhus Universitet om hvordan bjergkæder Jordan over blev nedbrudt under istidene og hvorfor det danske landskab ser ud som det gør. Det danske landskab bærer tydeligt præg af at være dannet af is og vand: vi har alle bemærket smeltevandssletter og morænelandskaber samt store sten som blev medbragt af isen fra Norge eller Sverige under de seneste istider. Men helt præcist hvornår og hvordan er det danske landskab blevet skabt – og hvad er forbindelsen til bjergene mod nord? Note: Foredraget er en opdateret udgave af et tidligere foredrag i serien.

Tirsdag den 12. november

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Randers Bibliotek, Kulturhusets sal

Tilmelding: www.randersbib.dk. Gratis adgang

Læs mere om foredragene på
<https://ofn.au.dk/>

Forædling af mennesket – før og nu

Foredrag ved professor i zoofysiologi **Tobias Wang**, Institut for Bioscience, Aarhus Universitet. "Er det et problem for menneskets fremtid at alle mennesker, selv dem med fysiske og mentale handicap, får børn?" Denne type spørgsmål spillede en vigtig rolle i samfundsbatten i starten af 1900-tallet med udgangspunkt dels i den gryende forståelse af den naturlige selektions betydning for den biologiske evolution, dels genopdagelsen af Mendels arvelighedslove i år 1900. Hør om hvorledes den vordende videnskab i biologi kom til at spille en vigtig rolle i fremkomsten af arvehygiejne og eugenik og om, hvordan nutidens enorme landvindinger inden for gentterapi og genetiske tests skaber vigtige etiske dilemmaer som flere og flere af os vil stifte bekendtskab med – fx når vi får børn, bliver syge eller er pårørende.

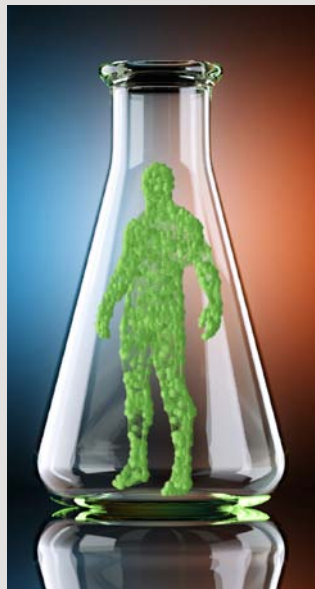
Tirsdag den 19. november

Kl. 18:45 - 21.00 Ørsted Biograf

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Langå Bibliotek

Tilmelding: www.randersbib.dk. Gratis adgang

Luften vi indånder

Foredrag ved professor i miljømedicin **Torben Sigsgaard**, Institut for Folkesundhed og lektor i analyse- og atmosfærekemi **Marianne Glasius**, Institut for Kemi, Aarhus Universitet om hvad der er i luften som vi indånder – det er ikke det rene luft: både naturen selv og menneskeskabt forurening tilfører partikler og gasser til luften. Hvilke partikler er der i luften, hvor mange er der og hvilke effekter har partiklerne på miljøet, på klimaet og på vores helbred? Og hvordan

sporer forskerne de kilder som skaber partiklerne? Få svarene fra en læge og en kemiker der begge forsker i luftforurening og hvordan den påvirker vores sundhed.

Tirsdag den 26. november

Kl. 19:00 Grenaa Gymnasium

Kl. 18.45 - 21.00 Langå Bibliotek

Tilmelding: www.randersbib.dk.

Gratis adgang

Husk til foredrag i Kristrup, Vorup og Sct. Clemens Højskoleforeninger at medbringe madpakke. I Kristrup Højskoleforening kan du købe kaffe/te. I Vorup Højskoleforening kan du købe kaffe/te, øl og vand. I Sct. Clemens skal du selv medbringe drikkevarer.

Dannebrogs historie – fra kongemærke til konditorkage

I år er det 800 år siden, Dannebrog ifølge sagnet faldt ned fra himlen i Estland. Foredraget omhandler myten om flaget fra himlen, flaget som eksklusivt kongeligt symbol, forbud mod flagning i 1830'erne, Dannebrog som helstats, nationalt og folkeligt symbol i treårskrigen, Dannebrog og Genforeningen 1920, Dannebrog under besættelsen og i dag Dannebrog og forbruget.

Underviser	Torben Kjersgaard Nielsen, lektor i middelalderhistorie
Tid	Tirsdag den 10. september kl. 19.00–21.00
Pris	Gratis for medlemmer – 50 kr. for ikke-medlemmer
Tilmelding	Ingen
Sted	Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Krig og kærlighed – blade af en sønderjysk dagbog

Hvad gør det ved et menneske at vokse op i et besat Sønderjylland? Og hvad gør det ved et menneske at blive tvunget til at gå i krig for besættelsesmagten? Med ét døgn varsel blev min farfar indkaldt og tvunget til at arbejde som tysk soldat alle fire år under 1.verdenskrig. Med ét døgn varsel måtte han forlade sit hjem, sin hustru og deres ni børn. Dette foredrag handler om de begivenheder, der kom til at præge hans og hans families liv. Hvad bar dem igennem savnet og smerten? Hvordan reagerede børnene? Jeg har læst min farfars håndskrevne erindringer, hans breve hjem til familien og ikke mindst hans dagbøger fra Østfronten. Dagbøgerne og de mange hundrede breve, som han omhyggeligt skrev, giver et enestående indblik i dagligdagen ved fronten. Brevene og dagbøgerne er fulde af ensomhed og længsel, men også håb og trøst. Og først og fremmest hans kærlighed til sin familie og hans tanker om krig og kærlighed og Gud.

Underviser	Jens Jørgen Refshauge, cand. theol.
Tid	Tirsdag den 10. september kl. 19.00–21.00
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen
Sted	Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers C, lokale 8 Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Mit halve liv

"Jeg fortæller det til dig. Så kan du nok bruge det til noget engang." Sådan sagde Anita Furu farmor, når hun fortalte sit barnebarn om sit omtumlede liv. Hun blev forældreløs under pogromerne – jødeforfølgelserne – i Rusland og som seksårig adopteret ind i det jødiske miljø i København. Da Anita Furu mange år senere gik i gang med at skrive en roman inspireret af farmorens historie, gik det op for hende, at hun måtte løsrive sig fra sin virkelige farmor og skrive en fiktiv romankarakter frem.

Romanens tema er den fremmedhed, som hovedpersonen Ruth bærer med sig, og den fortid og tradition, hun på en gang længes efter og ønsker at løsrive sig fra. Der er således tale om et forfatterforedrag, om skriveproces og assimilationens dilemma.

Underviser Anita Furu, økonom fra Københavns Universitet med efteruddannelser i journalistik og kommunikation

Tid Onsdag den 11. september kl. 10.30–13.30

Pris 70 kr.

Tilmelding Ingen

Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15,

8900 Randers C

Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Dansk og tysk i Grænselandet

Henrik Becker-Christensen var dansk generalkonsul i Flensborg i perioden 1998 til 2017. I perioden 1976-1998 var han ansat ved Institut for Grænseregionsforskning i Aabenraa, og fra 1992-98 var han instituttets direktør. Henrik Becker-Christensen er især kendt for sin indsats om grænselandets problemer og historie, idet hans forskning rummer den hidtil mest indgående undersøgelse af det tyske mindretals forhold fra Genforeningen i 1920. Hans bidrag betegnes som en pionérindsats, da det er lykkedes ham at udtrykke væsentligt nyt om mindretalsproblemerne omkring den dansk-tyske grænse.

Underviser Henrik Becker-Christensen, dr. phil. og tidligere generalkonsul i Flensborg

Tid Onsdag den 18. september kl. 19.00–21.00

Pris Medlemmer gratis adgang – ikke medlemmer 40 kr.

Tilmelding Ingen

Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C

Arrangør: Grænseforeningen Randers og Omegn og Garderforeningen for Randers By og Omegn

Dagligt liv i et topsikret fængsel

Enner Mark Fængsel ved Horsens er et topsikret fængsel. Her er fængselspræst Jesper Birkler dagligt sammen med mennesker, som har begået de alvorligste forbrydelser, og som afsøner fængselsstraffe fra nogle få år til livstid og forvaring. I foredraget fortæller han om den ofte barske hverdag blandt rockere og bander, drabsmænd, narkohandlere, røveridømte, voldsmænd og terrordømte – en hverdag, som er meningsfuld og teologisk udfordrende! Hvordan manifesterer det kirkelige arbejde sig i denne sammenhæng – spørgsmålet om skyld og straf og om håb og længsel? Hvordan kan de indsatte opretholde kontakt til familien udenfor, og hvad er det for mennesker, der kommer ud på den anden side efter endt straf? Jesper Birkler er cand. theol. fra Århus Universitet og har tidligere været sognepræst i Grædstrup/Vinding/ Bryrup/Vrads og ved Vor Frue Kirke i Århus.

Underviser	Jesper Birkler, fængselspræst
Tid	Onsdag den 25. september kl. 10.30–13.30
Pris	70 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Inge Lehmann: et liv i videnskabens tjeneste

I en ny teaterforestilling med Iben Hjejle i hovedrollen oplulles historien om den danske Inge Lehmann (1888 – 1993) som er internationalt anerkendt som seismologiens 'Grand Old Lady' og stod bag flere vigtige opdagelser om jorden. I 1936 påviste hun således ud fra målinger af jordskælv, at jorden havde en indre kerne. Hun begyndte sin videnskabelige karriere på et tidspunkt, hvor kvindelige forskere var et særsyn. Men historien om Inge Lehmann er langt større og i sit foredrag fortæller Lif Jacobsen, hvordan den ikoniske forsker var med til at forvandle jordskælvsforskning fra at være en lille isoleret disciplin til et stort forskningsfelt med mange politiske interesser. (Foredraget er taget med her, men foredragsholder er ikke honoreret af Folkeuniversitetet)

Underviser	Lif Lund Jacobsen, ph.d., arkivar og forsker
Tid	Torsdag den 26. september kl. 16.00–18.00
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	På randersbib.dk
Sted	Kulturhusets sal, Stemannsgade 2, 8900 Randers C Arrangør: Randers Teaterforening og Randers Bibliotek

Kineserne kommer

På få årtier har Kina udviklet sig til at blive et rigt og moderne samfund med stor indflydelse på resten af verden. Men hvem er kineserne? Og hvordan skal vi forberede mødet med dem? Foredraget vil gøre os klogere på Kina i dag. Men bag de store forandringer er Kina og kineserne stadig præget af årtusindgamle traditioner og ritualer, og dem skal vi kende for at kunne forstå kineserne. Christian Nielsen taler kinesisk og forelæser på FU om kinesisk kultur og sprog og har gjort mange klogere på "Solens Rige".

- Underviser** Christian Nielsen, cand. mag., sinolog og forfatter
Tid Torsdag den 26. september kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Johanneskirkenes sogneklokal, Vorup Boulevard 29, 8940 Randers SV
 Arrangør: Vorup Højskoleforening

Sagen er bøv

Hvordan har kødspisning spillet en afgørende rolle for menneskekroppens udvikling? Vores forfædre begyndte allerede at spise kød for mindst 2 millioner år siden. Overgangen fra livet som vegetar til en kost med kød er en central begivenhed i menneskets evolution. Kød gav bl.a. vores forfædre mere energi, og det har sandsynligvis været grunden til, at menneskearten begyndte at udvikle større hjerner.

- Underviser** Peter K. A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge
Tid Torsdag den 26. september kl. 19.00–21.30
Pris 75 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Fritidscentret, store sal, Vestergade 15, 8900 Randers C
 Arrangør: Højskoleforeningen for Randers og Omegn

At være fortalt

Ole Juul, tidl. sognepræst i Ødum-Hadbjergpastorat, vil i sit foredrag "At være fortalt" give et indblik i, hvordan skæbner, han har mødt – dels i "levende live" dels i litteraturen og på film - bliver til fortællinger om det liv, vi har fælles, og om hvilken styrke det er, at være fortalt ind i en fortælling, dels den store fortælling, bibelhistorien, verdenshistorien og Danmarkshistorien dels den lille fortælling, slægtens, familiens og venskabet.

- Underviser** Ole Juul, pastor emeritus, nu skribent og foredragsholder
Tid Tirsdag den 8. oktober kl. 10.30–13.30
Pris 80 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ
 Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Høj Stene: En monumental skibssætning ved Gudenåen

Ved geofysiske undersøgelser og mindre arkæologiske udgravninger lykkedes det i 2016 og 2017 arkæologer fra Moesgård Museum at lokalisere skibssætningen Høj Stene nær Gudenåen. Skibssætningen, der kendes fra diverse skriftlige kilder, blev endelig sløjftet i anden del af 1800-tallet, og tidligere forsøg på at lokalisere den er slået fejl. Skibssætningen har været næsten 90 meter lang og 13 meter bred, og er således den næststørste skibssætning i Skandinavien kun overgået af Jelling. Størrelsen på skibssætningen og de fund af guld og bronze, der blev gjort under de arkæologiske undersøgelser, viser, at skibssætningen ved Gudenåen er opført af den absolutte elite i tiden omkring år 600. I foredraget vil arkæolog Mogens Høgsberg fra Moesgård Museum fortælle om fundet af skibssætningen og hvad, der kan være foregået på stedet for omkring 1400 år siden.

Underviser Mogens Skaaning Høgsberg, arkæolog, ph.d.
Tid Tirsdag den 8. oktober kl. 19.00–21.00
Pris 50 kr. for medlemmer – 80 kr. for ikke medlemmer
Tilmelding Senest den 24. september til eske.thoegersen@sol.dk
eller ring til 8640 8004 (ikke sms)

Sted Salen, Thors Bakke Ældrecenter, Møllegade 4, 8900 Randers C
Arrangør: Randersegnens Amatørarkæologer

Dronningens gobeliner

Til dronning Margrethes 50 års fødselsdag gav danske erhvervsvirksomheder en gave, som hun valgte at benytte til en serie gobeliner til Christiansborgs riddersal. Bjørn Nørgaard blev valgt til at stå for motiverne og tegningerne. Gobelinerne fortæller Danmarks historie gennem de seneste 1000 år, og tapeterne er vævet på værkstederne Les Gobelins i Paris og Beauvais. Rikke Agnete Olsen har som medlem af det sagkyndige udvalg bag gobelinerne fulgt arbejdet i detaljer fra første begyndelse.

- Underviser** Rikke Agnete Olsen, tidl. museumsinspektør ved Nationalmuseet
Tid Onsdag den 9. oktober kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
 Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Danmarks dybeste hemmelighed – atombunkeren REGAN VEST

Med udgangspunkt i bogen af samme navn fortæller Poul Holst om den indtil fornyligt tophemmelige historie om regeringens og kongehusets atombunker. Vi skal høre om, hvordan og hvorfra regeringen ville føre Danmark gennem en atomkrig på dansk jord. Der vil blive vist fotos, krydret med anekdoter om f.eks. et hemmeligt dødsfald, inspektionsbesøg af dronningen samt historien om manden, der i alle årene løj om sin arbejdsplads. End ikke familien måtte vide noget...

- Underviser** Poul Holt Petersen, cand. scient. adm.
Tid Torsdag den 17. oktober kl. 19.00–21.30
Pris 75 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Fritidscentret, store sal
 Arrangør: Højskoleforeningen for Randers og Omegn

Barnemordet i Veggerslev

En gårdmandsdatter bliver uønsket gravid og føder i dølgsmål i 1831. Hun og hendes søster ser ingen anden udvej end at dræbe barnet og forsøge at holde begivenheden hemmelig for at redde familiens ære. I foredraget kommer vi tæt på kilderne til drabssagen, og vi følger den ramte familie og indbyggerne i en lille landsby time for time, den skæbnsvangre dag. Historien fortæller også, hvordan en morderske kan vende tilbage til sin hjemegn og igen blive en del af samfundet. Foredragsholderen bidrager med udredninger af historiske kriminalsager til hjemmesiden kriminalhistorie.dk

Underviser	Leif Sepstrup, slægtsforsker
Tid	Tirsdag den 22. oktober kl. 19.00–21.00
Pris	Gratis adgang
Tilmelding	Ingen
Sted	Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers C, lokale 8 Arrangør: Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

I krig og kærlighed – blade af en sønderjydes dagbog

Hvad gør det ved et menneske at vokse op i et besat Sønderjylland? Og hvad gør det ved et menneske at blive tvunget til at gå i krig for besættelsesmagten? Med ét døgn varsel blev min farfar indkaldt og tvunget til at arbejde som tysk soldat alle fire år under 1.verdenskrig. Med ét døgn varsel måtte han forlade sit hjem, sin hustru og deres ni børn. Dette foredrag handler om de begivenheder, der kom til at præge hans og hans families liv. Hvad bar dem igennem savnet og smerten? Hvordan reagerede børnene? Jeg har læst min farfars håndskrevne erindringer, hans breve hjem til familien og ikke mindst hans dagbøger fra Østfronten. Dagbøgerne og de mange hundrede breve, som han omhyggeligt skrev, giver et enestående indblik i dagligdagen ved fronten. Brevene og dagbøgerne er fulde af ensomhed og længsel, men også håb og trøst. Og først og fremmest hans kærlighed til sin familie og hans tanker om krig og kærlighed og Gud

Underviser	Jens Jørgen Refshauge, cand.theol., pastor emeritus
Tid	Tirsdag den 22. oktober kl. 10.30–13.30
Pris	80 kr.
Tilmelding	Ingen
Sted	Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Et ganske særligt par – Bodil og Hal Koch

Bodil og Hal Koch kom begge til at sætte deres tydelige præg på 1900-tallets Danmark. Han var den lynende intelligente unge teolog, der skrev lærde bøger og hævdede sig i datidens intellektuelle miljø i København, indtil han af De Ældstes Råd i 1940 blev opfordret til at stå i spidsen for Dansk Ungdomssamvirke og kæmpe demokratiets sag mod den tyske besættelsesmagt. I 1946 blev han forstander for Krogerup Højskole, den moderne lederskole, han selv havde været med til at grundlægge, men det projekt var vanskeligere at få til at rykke end Dansk Ungdomssamvirke.

"Fru professorinde" Bodil Koch gjorde for alvor sin entré på den offentlige scene ved at være medstifter af Folkevirke, som fra foråret 1943 fokuserede på at ruste kvinder i land og by til at træde frem og ikke mindst engagere sig i politik. Hun blev selv et forbillede ved at stille op som socialdemokratisk kandidat i Herning-kredsen. Den gav valg i 1947, og i 1950 blev hun Danmarks tredje kvindelige minister og verdens første kvindelige kirkeminister. Det kom ikke til at gå stille af sig, bl.a. fordi hun talte rent ud af posen. Hun satte en dagsorden for kirke og samfund, som vi stadig nyder gavn af, og så lagde hun en kristen vinkel på andre politikområder end blot det kirkelige. Det kunne resultere i endnu mere spektakel, men det skræmte hende ikke. Flere gange fik hun betegnelsen "regeringens eneste mandfolk" hæftet på sig. Foredraget er ledsaget af billeder.

- Underviser** Jørgen Dieckmann Rasmussen, arkivleder Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Tid Onsdag den 23. oktober kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
 Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Hvad har gjort os til danskere?

Er vi virkelig verdens lykkeligste folk? Og hvordan ser andre på os? I en tid, hvor vi udfordres af andre kulturer, forsøger foredraget at sætte ord på, hvad der egentlig er kernen i vores danske kultur. I foredraget trækkes der tråde fra historiske begivenheder og symboler som f.eks. Dannebrog og Dybbøl for at finde det særlige danske dna, og dernæst ser vi på de værdier, der er blevet vores såkaldte fælles kulturgrundlag.

- Underviser** Poul Erik Rosenberg Jespersen, højskolelærer og turistfører
Tid Torsdag den 31. oktober kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Johanneskirkeens sognelokaler, Vorup Boulevard 29, 8940 Randers SV
 Arrangør: Vorup Højskoleforening

Mennesker på min vej

Kjeld Holm fortæller med baggrund i sine to erindringsbøger, "Åbne døre" og "Man lever af det, man får skænket" samt den sidste fra 2017, "Misklang og samklang" om sit møde med en række karismatiske personer, der både formede ham og samtiden. Kendte som ukendte – fra lærere i skolen og på universitetet til politiske personligheder som Anker Jørgensen og Svend Auken.

- Underviser** Kjeld Holm, biskop emeritus
Tid Torsdag den 31. oktober kl. 19.00–21.30
Pris 75 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Fritidscentret, store sal
Arrangør: Højskoleforeningen for Randers og Omegn

Ørregård. En jernalderlandsby fra Midtjylland – En landsby som faktisk har en del med jern at gøre

På bredden af Herningsholm Å, mellem Herning og Holstebro findes der en jernalderlandsby, som er lidt ud over det sædvanlige. Det er Ørregård. Her er der gennem tiden er samlet masser af skår og slagge op fra markoverfladen, det er jo ikke så unikt. Der er også gjort en række spændende detektorfund, det er jo heller ikke i sig selv noget at prale af. Men da luftrekognoscering for alvor kom i gang, brød den med alt, hvad man indtil da havde set. To utrolig velordnede rækker gårde krævede sin egen forklaring. I 2017 og 2018 er der gennemført udgravninger. Fundene gjorde, at landsbyen nu blev endnu mere spændende og nu åbner den for en større fortælling om organisation og jernudvinding i stor målestok. Der er tråde til elitemiljøer, til krig og til storpolitik – i både Midtjylland, Nordeuropa og Rom og alt sammen sker midt i den mest spændende periode i Jylland – tiden lige omkring Kr.F.

- Underviser** Martin Winther Olesen, museumsinspektør Museum Midtjylland
Tid Tirsdag den 5. november kl. 19.00–21.00
Pris 50 kr. for medlemmer – 80 kr. for ikke medlemmer
Tilmelding Senest den 22. oktober til eske.thoegersen@sol.dk eller ring til 8640 8004 (ikke sms)
Sted Salen, Thors Bakke Ældrecenter, Møllegade 4, 8900 Randers C
Arrangør: Randersegnens Amatørarkæologer

Afghanistan – i går, i dag og i morgen

Hans Peitersen har i kraft af sit arbejde rejst i Afghanistan godt 30 gange siden 1997. Han har fulgt den udvikling, der har været i landet og med en fortid som sprogofficer i hæren har han haft et særdeles godt grundlag for at forstå de begivenheder og dynamikker, som former landet i dag. Hans Peitersen rejser fortsat regelmæssigt til Afghanistan, og han har også kun lige nået at skylle Kabulstøvet af håret efter sin seneste tur, før han står klar med et foredrag, der vil føre tilhørerne ind i en verden, som ellers vil være ubegribelig for de fleste af os.

- Underviser** Hans Peitersen, jurist i Udlændingestyrelsen
Tid Onsdag den 6. november kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
 Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Da grevskaberne blev nedlagt

I år er det 100 år siden, at lensafløsningsloven ophævede grevskaber, baronier og stamhuse – de overgik til almindelig, fri ejendom. Man havde ventet 70 år på denne lov, som dels gjorde op med de gamle storbesiddelser, dels skaffede jorden til udstykning til husmandsbrug. I bakspejlet må man vel sige, at lensafløsningsloven var meget streng over for storgodserne, men den politiske stemning på den tid muliggjorde det hårde indgreb. Man opfattede småbrugene som fremtiden i dansk landbrug. Foredraget behandler historien om oprettelsen af de mange len og stamhuse og frem til loven fra 1919 og dens konsekvenser. Desuden vil vi kigge på en række af de store godser, som blev berørt, f. eks. grevskabet Løvenholm, grevskabet Scheel (Sostrup), grevskabet Schackenborg, Holbergs baroni, Tersløsegård samt stamhuset Erholm. Også stamhuset Nørholm vil vi kigge på – her var der – som en undtagelse fra normen - kvindelig arvefølge.

- Underviser** Steen Ivan Hansen, cand. mag. og historiker
Tid Tirsdag den 12. november kl. 19.00–21.00
Pris Medlemmer gratis – ikke medlemmer 50 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Helligåndshuset, Erik Menveds Plads 1, 8900 Randers C
 Arrangør: Randers Amts Historiske Samfund

Brug og misbrug af historien i Danmark

Med udgangspunkt i bogen, Konfliktzonen Danmark: Stridende fortællinger om nyere dansk historie, vil foredraget komme ind på forskellige historiske begivenheder og aktører, der har været brugt og misbrugt i politisk og kunstnerisk henseende. Foredraget vil også komme ind på, hvordan det kan være, at vi kan have så divergerende opfattelser af historien.

- Underviser** Lone Kølle Martinsen, seniorforsker på Grundtvig Centret, Aarhus Universitet
Tid Tirsdag den 19. november kl. 10.30–13.30
Pris 80 kr.
Tilmelding Ingen
Sted Kristrup Sognegård, Ørneborgvej 5, 8960 Randers SØ
Arrangør: Kristrup Højskoleforening

Regnskvsrecepten

Med en officerskarriere og en stor kærlighed til naturen i bagagen var Henrik Herold en af hovedpersonerne bag grundlæggelsen af Randers Regnskov. Nu mere end 20 år efter indvielsen i 1996 er Randers Regnskov blevet danskernes ejendom og en væsentlig del af byen Randers' DNA. I foredraget vil Henrik Herold fortælle, både hvad der driver ham og hvad Randers Regnskov er for en størrelse blandt andet med hensyn til personale og visioner for fremtiden.

- Underviser** Henrik Herold, direktør for Randers Regnskov
Tid Onsdag den 20. november kl. 10.30–13.30
Pris 70 kr.
Tilmelding Ingen
Sct. Clemenshus, Parkboulevarden 15, 8900 Randers C
Sted Arrangør: Sct. Clemens Højskole

Genforeningen 1920-2020

Da Kong Christian lørdag den 10. juli 1920 red over den gamle grænse ved Kongeåen på sin hvide hest, markerede han officielt, at Sønderjylland nu igen var en del af det danske rige. Randers Kammerorkester og Randers Folkeuniversitet fejrer 100-året for genforeningen en hel lørdag fra kl. 9.30 til 15.00, hvor politikeren Bertel Haarder og tidligere højskoleforstander Ole Skov Thomassen står for ordene, og hvor Randers Kammerorkester spiller musikken.

Som både politiker og sønderjyde vil Bertel Haarder trække de lange linjer i Sønderjyllands historie, og han vil sætte fokus på forholdet mellem det danske og det tyske. Ifølge Haarder er den dansk-tyske mindretalsordning et enestående forbillede for resten af verden, hvor nationale mindretal overalt er en evig kilde til konflikt og krig.

Med den blå højskolesangbog i hånden skildrer Ole Skov Thomassen, hvordan genforeningen og danskheden fandt sit poetiske og lyriske udtryk. Ordene veksler med fællesang og musik fra bl.a. skuespillet Moderen, som Helge Rode skrev i 1920 til Det Kongelige Teaters fejring af, at Sønderjylland nu var tilbage i moderlandets favn. Carl Nielsen komponerede musikken, og foruden "Tågen letter" indeholder skuespillet ikoniske sange som "Min pige er så lys som rav" og "Som en rejselysten flåde".

Dagens program:

Kl. 09.30 – Ankomst og kaffe i foyer

Kl. 10.00 – Velkomst i Koncertsalen

Kl. 10.15 – Bertel Haarder: Om genforeningen

Kl. 12.00 – Frokost

Kl. 13.00 – Ole Skov Thomassen og Randers Kammerorkester

Kl. 13.45 – Kaffe

Kl. 14.00 – Ole Skov Thomassen og Randers Kammerorkester

Kl. 15.00 – Afslutning

Medvirkende

Tid

Bertel Haarder, Ole Skov Thomassen og Randers Kammerorkester
Lørdag den 28. marts kl. 9.30–15.00

Pris

195 kr. Billetpriis inkl. frokost og kaffe/te

Tilmelding

Billet købes på Værket eller på Randers Kammerorkestets hjemmeside
Værket, Sven Dalgaards Plads 1, 8900 Randers

Sted

Arrangør: Vorup, Kristrup og Sct. Clemens Højskoleforeninger, Højskoleforeningen for Randers og Omegn, Randers Amts Historiske Samfund, Grænseforeningen, Randers Bibliotek, Randers Folkeuniversitet og Randers Kammerorkester.

Det forunderlige univers

Hans Kjeldsen, professor og astronom.
Tirsdag d. 7. januar 2020 kl. 10.30–13.30

Dagligdag i et symfoniorkester

Leif Balthzersen, mag. art. Musikvidenskab
Onsdag d. 8. januar 2020 kl. 10.30–13.30

På grænsen mellem land og vand – om friserne ved Vadehavet

Inga Kofoed Andersen, geolog, rejseleder og foredragsholder.
Tirsdag d. 21. januar 2020 kl. 10.30–13.30

Den moderne kunsts mange veje – fra urinal til kunstmuseum

Majbritt Løland, museumsinspektør, Randers Kunstmuseum.
Onsdag d. 22. januar 2020 kl. 10.30–13.30

Kvinderne fra Thy

Maria Helleberg, forfatter.
Onsdag d. 5. februar 2020 kl. 10.30–13.30

Fra Matador til Badehotellet – historien om den danske familieserie

Torsdag d. 6. februar kl. 19.00–21.30
Gunhild Agger, dr. phil., professor

Kalø, slottet og godset i 700 år

Vilfred Friborg Hansen, forfatter og foredragsholder, tidl. Lektor Grenaa Gymnasium og fhv. borgmester Rønde og Syddjurs Kommuner.
Tirsdag d. 18. februar 2020 kl. 10.30–13.30

Danske-tyske grænseforhold bliver kulturarv

Viggo Jacobsen, tidl. provst Flensborg
Onsdag d. 19. februar kl. 10.30–13.30

Musikalsk foredrag med kærlighedssange fra middelalderen og til nu

Jeannet Ulrikkeholm, cand. mag.
Torsdag d. 20. februar kl. 19.00–21.30

Det lyder som et eventyr – om Genforeningen 120

Foredrag af: seminarielektor, cand. mag. Jørn Buch (om Genforeningen), stadsarkivar, cand. mag. Tina Knudsen Jensen (Genforeningsmonumentet i Randers) og tidligere generalkonsul i Flensborg, dr. phil. Henrik Becker-Christensen (Dansk og tysk i Grænselandet).
Lørdag d. 22. februar kl. 10.00–16.00

Ungdommen og den globale klimakrise

Frederik Roland Sandby, stud. scient.
Onsdag d. 4. marts kl. 10.30–13.30

En munter formiddag med fællesang, musik og anekdoter

Claus Jørgensen, fhv. konservatoriedocent
Onsdag d. 18. marts kl. 10.30–12.00

Den danske modstand

Niels Birger Danielsen, cand. phil. i historie og journalist.
Tirsdag den 21. april kl. 19.00–21.00

Mere information på www.randersfu.dk

Arrangører efterår 2019 Randers Folkeuniversitet

Kristrup Højskoleforening
Poul Frits – 8642 6161
poul.frits@fiberflex.dk

Randers Amts Historiske Samfund
Inger-Lise Mørup – 8645 2469
inger-lise.moerup@skolekom.dk

Randers Bibliotek
Lena Koldsø – 8710 6804
lk@randersbib.dk

Randers Folkeuniversitet
Peter Staugaard – 3035 1392
info@randersfolkeuni.dk

Vorup Højskoleforening
Inge Kaag – 2444 4970
ingemkaag@gmail.com

Sct. Clemens Højskole
Hanne Hjørlund – 4034 4012
hjoerlundhanne@gmail.com

Højskoleforeningen for Randers og Omegn
Kirsten Hune – 23 82 49 80
kirsten.hune@get2net.dk

Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers
Birgit Reng – 2231 5204
birgit.reng@hotmail.com

Randersegnens Amatørarkæologer
Eske Thøgersen - 8640 8004
eske.thoegersen@sol.dk

Grænseforeningen f. Randers & Omegn
Erik Skafte Overgaard – 2057 6710
erik@keovergaard.dk

OVERSIGT

Dato

Side

Norddjurs	Sorte huller i universet	3. aug.	4
	Ovartaci – en fri fugl og en fandens fantast	28. aug.	4
	En familiekronike – når virkeligheden overgår fiktionen	3. sept.	5
	Paul Gauguin på Tahiti – drømme, digte og dæmoni	9. sept.	5
	Foretagsomhed i hverdagen	25. sept.	6
	Christian IV – en europæisk statsmand	1. okt.	6
	På Guds vegne – radikaliserings og terrorisme i vor tid	2. okt.	7
	Forfatterens atelier: Impressionismen i Marcel Prousts værk	7. okt.	7
	Mindfulness: Kan mental sundhed og livskvalitet trænes?	9. okt.	8
	Det danske måltid i 15.000 år	5. nov.	8
	Hvor er sundhedsvæsnet på vej hen?	13. nov.	9
	BAUHAUS – 100 år	31. okt.	9
	Om at skrive dagbog	18. eller 20. nov.	10
	Om at skrive på livets kompostbunke	25. eller 27. nov.	10
Regelbau – tyske bunkere i dansk tjeneste	3. dec.	11	

Rougsø	Storsvindlere, mordere og forbryderbander	29. sept.	12
	Hvad sker der i Centraleuropa?	9. okt.	12
	Generation (gen)etik	9. okt.	13
	Statsminister i en vild tid	30. okt.	13
	Hvad har formet dig? Om flere generationers livshistorier	1. nov.	14
	Fra Fliegerhorst Tirstrup til Aarhus Airport	6. nov.	14
	I anledning af 100-året for Sønderjyllands genforening	12. nov.	15
	Hvad er det der foregår i Tyrkiet?	28. nov.	15
	Fra Statsfængslet i Horsens til Det Grønne Museum	7. jan.	16
	Litteratur – Sæt pris på ordene...	14. og 28. jan., 18. febr. og 3. marts	17

Naturvidenskabelige foredrag i Grenaa (G), Ørsted (Ø), Randers (R) og Langå (L)

G & L	På rumkrydstogt ud i Solsystemet	8. okt.	18
G & Ø & R	Snedige bakterier	22. okt.	18
G & Ø & R	Viden om vand	29. okt.	19
G & Ø & R	Mennesker i klimaets brændpunkter	5. nov.	19
G & R	Hvordan is og vand dannede Danmark	12. nov.	19
G & Ø & L	Forædling af mennesket	19. nov.	20
G & L	Luften vi indånder	26. nov.	20

Randers	Dannebrogs historie – fra kongemærke til konditorkage	10. sept.	21
	Krig og kærlighed – blade af en sønderjydes dagbog	10. sept.	21
	Mit halve liv	11. sept.	22
	Dansk og tysk i Grænselandet	18. sept.	22
	Dagligt liv i et topsikret fængsel	25. sept.	23
	Inge Lehmann: et liv i videnskabens tjeneste	26. sept.	23
	Kineserne kommer	26. sept.	24
	Sagen er bøf	26. sept.	24
	At være fortalt	8. okt.	24
	Høj Stene: En monumental skibssætning ved Gudenåen	8. okt.	25
Dronningens gobeliner	9. okt.	26	
Danmarks dybeste hemmelighed – atombunkeren REGAN VEST	17. okt.	26	
Barnemordet i Veggerslev	22. okt.	27	
I krig og kærlighed – blade af en sønderjydes dagbog	22. okt.	27	
Et ganske særligt par – Bodil og Hal Koch	23. okt.	28	
Hvad har gjort os til danskere	31. okt.	28	
Mennesker på min vej	31. okt.	29	
Ørregård. En jernalderlandsby fra Midtjylland	5. nov.	29	
Afghanistan – i går, i dag og i morgen	6. nov.	30	
Da grevskaberne blev nedlagt	19. nov.	31	
Regnskvsrecepten	20. nov.	31	
Genforeningen 1920–2020	28. marts 2020	32	

Information og kontakt

Norrdjurs Folkeuniversitet: www.norrdjurs-folkeuni.dk
 Randers Folkeuniversitet: www.randersfolkeuni.dk
 Rougsø Folkeuniversitet: www.folkeuniversitetet-rougso.dk
 Aarhus Folkeuniversitet: www.fuau.dk

På www.randersfolkeuni.dk kan du læse mere om, hvordan du og din forening/institution arrangerer forelæsninger, betaler for foredrag m.m.

Programmet udgives med støtte fra Norrdjurs Kommune og Kultur- og fritidsudvalget i Randers Kommune.

Randers Bibliotek er sekretariat for Randers Folkeuniversitet.

Norrdjurs: Birgit Årsnes – 2344 8014
info@norrdjurs-folkeuni.dk

Rougsø: Yvonne Holm Karnøe – 2212 3907
info@folkeuniversitetet-rougso.dk

Randers: Peter Staugaard – 3035 1392
info@randersfolkeuni.dk
 eller sekretær Lena Koldsø – 8710 6804
lk@randersbib.dk

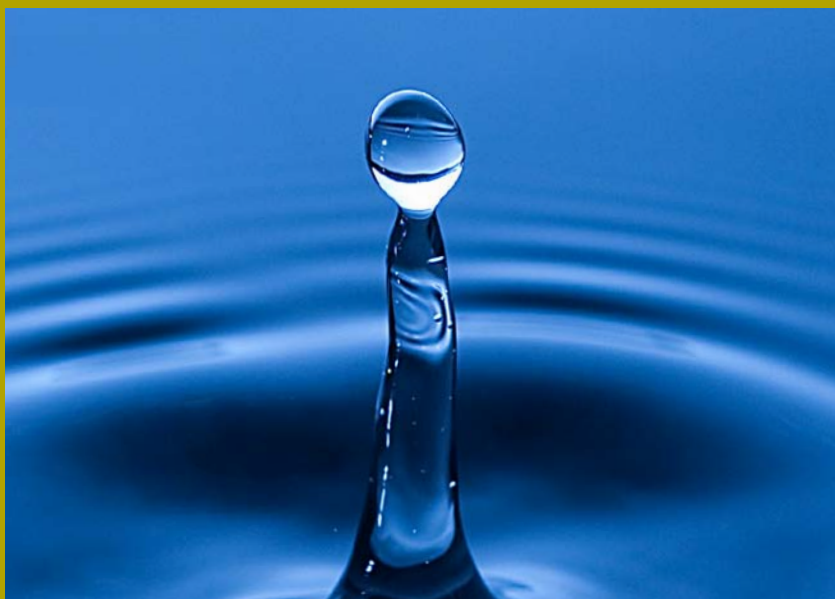

Foto: Davide Restivo/Wikimedia

Følg foredrag i naturvidenskab – streamet direkte fra Aarhus Universitet

Se side 18-20

FÅ MERE UD AF FOREDRAGENE

**- lån bøgerne hos os eller
få hjælp til at søge viden på nettet...**

Se mere på www.randersbib.dk

 **RANDERS
BIBLIOTEK**

Inspiration og viden i din hverdag